

॥३॥

चौखम्भा प्राच्यविद्या ग्रन्थमाला

10

लौगाक्षिभास्कर-कृतः

अर्थ-संग्रहः

पण्डितराज पदटाभिरामशास्त्रिकृत 'अर्थालोक'
संस्कृतटीकासंवलितः

हिन्दी व्याख्याकार

डॉ. याचस्पति उपाध्याय

संस्कृत-विभाग, दिल्ली विश्वविद्यालय, दिल्ली

आशीर्वाद

डॉ. गौरीनाथ शास्त्री

भूतपूर्व उपकुलपति, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी

पुरोवाक्

डॉ. विमलकृष्ण मतिलाल

स्पेशलिस्ट प्रोफेसर, ईस्टर्न रिलीजन् एण्ड इथिक्स

ऑक्सफोर्ड विश्वविद्यालय, ऑक्सफोर्ड

चौखम्भा ओरियन्टालिया

प्राच्य-विद्या, आयुर्वेद एवं दुर्लभ ग्रन्थों के प्रकाशक

दिल्ली-110007 (भारत)

॥ श्री ॥

CHAUKHAMBHA PRACHYAVIDYA SERIES

No. 10

ARTHA-SAMGRAHA

OF

LAUGĀKṢĪ BHĀSKARA

{A Manual on Pūrva-Mimāṃsā}

With an Original Sanskrit Commentary 'Arthāloka'

by Paṇḍitarāja Paṭṭābhirāma Śāstrī

and

Hindi Commentary 'Arthālokalocana'

by

Dr. VĀCHASPATI UPĀDHYĀYA

Department of Sanskrit, University of Delhi

Blessed by

Dr. GAURĪNĀTHA ŚĀSTRĪ

Ex-Vice Chancellor, Sampurnanand Sanskrit

Visvavidyalaya, Varanasi

Foreward by

Dr. BIMALA KRṢṢA MATILĀLA

Spalding Professor, Eastern Religion and Ethics

Oxford University, Oxford

CHAUKHAMBHA ORIENTALIA

A House of Ayurvedic & Indological Books

Delhi (INDIA)

व्याख्यासहितार्थसंग्रह

विषय-सूची

विषय	पृष्ठाङ्क	विषय	पृष्ठाङ्क
भूमिका	१-११	श्रुतिलक्षणम्	५७
मङ्गलाचरणं विशेषविचारश्च	१	विनियोगव्रीधुतेर्विभागः	५९
तन्त्रारम्भसूत्रावतरणम्	३	तृतीयाश्रुतेरुदाहरणम्	६१
द्वादशाध्यायविषयाः	४	द्वितीयाश्रुतेरुदाहरणम्	६३
स्वाध्यायाध्ययनविधिविचारः	६	अध्यासांविभक्तीनामुदाहरणानि	६६
विचारशास्त्रारम्भसिद्धिः	९	एकपदैकाभिधानश्रुत्योरुदाहरणम्	६७
धर्मलक्षणम्	११	संख्याया भावनाङ्गत्वम्	६९
वेदस्य धर्मप्रतिपादकत्वम्	१४	कर्तुराक्षेपलोभविचारः	७०
विधिवाक्यस्य विधायकत्वप्रकारः	१६	श्रुतेः लिङ्गादिभ्यः प्राबल्यम्	७३
भावनासामान्यलक्षणम्	१८	लिङ्गप्रमाणस्वरूपम्	८०
शाब्दीभावना	१९	लिङ्गप्रमाणप्राबल्यम्	८१
शाब्दी भावनाया लौकिकवैदिक भेदौ	२१	वाक्यस्वरूपविवेचनम्	८४
वेदापौरुषेयत्वविचारः	२२	प्रकृतिविकृतलक्षणम्	८८
शाब्दीभावनाया अंशत्रयम्	२४	वाक्यस्य प्राबल्यनिरूपणम्	९०
आर्य्यभावनाविचारः	३१	प्रकरणनिरूपणम्	९२
आर्य्यभावनाया अंशत्रयम्	३३	प्रकरणविभागः	९४
वेदलक्षणम् वेदविभागश्च	३६	सन्दर्शलक्षणम्	९७
विधिमीमांसोपक्रमः	११	प्रकरणस्य क्रियाविनियोजकत्वम्	१०१
गुणविधिः	३९	प्रकरणप्राबल्यविचारः	१०३
विशिष्टविधिविचारः	४०	स्थाननिरूपणम्	१०५
सोमवाक्ये गुण विधित्वशङ्का		स्थानस्य प्राबल्यम्	१०९
तत्परिहारश्च	४२	समाख्य निरूपणम्	१११
विधिविभागः उत्पत्तिविधिश्च	४८	अङ्गविभागविचारः	११४
यागस्यारूपद्वयम्	५०	सन्निपत्योपकारकाणि	११५
विनियोगविधिः	५२	आराहुपकारकाणि	११७
विनियोगविधेः प्रमाणानि	५७	प्रयोगविधिः	१२०
		क्रमस्वरूपं तत्प्रमाणानि च	१२३

विषय	प्रपाङ्क	विषय	प्रपाङ्क
श्रुतिकमलक्षणम्	१२४	तद्व्यपदेशात्तामस्वम्	१७८
अर्थकमलक्षणम्	१२७	उत्पत्तिशिष्टगुणवलीयस्त्वस्य	
पाठकमलक्षणम्	१२९	निमित्तान्तरत्वाभावः	१८०
स्थानकमलक्षणम्	१३२	निषेधलक्षणम्	१८४
मुख्यकमलक्षणम्	१३७	शाब्दीभावनायां नञर्थान्वयः	१८६
मुख्यक्रमदौर्बल्यम्	१४०	नमस्वभावनिरूपणम्	१८८
प्रवृत्तिकमलक्षणम्	१४५	प्रत्ययार्थेन नमोऽन्वये बाधकं	
अधिकारविधिः	१४८	द्विविधम्	१८९
मन्त्रविचारः	१५४	आद्यं बाधकम्	१९०
नियमविधिविचारः	१५६	द्वितीयं बाधकम्	१९४
परिसंख्याविधिलक्षणम्	१५९	बाधायोगोपसंहारः	१९९
परिसंख्याविभागः	१६१	पर्युदासोपसंहारयोर्भेदः	२०१
परिसंख्याया दोषत्रयम्	१६३	विकल्पस्थलेऽपिप्रतिषेधाश्रयणम्	२०२
नामधेयप्रामाण्यम्	१६५	प्रतिषिध्यमानस्याप्यनर्थत्वाभावः	२०६
मत्त्वर्थलक्षणाभयात्तामस्वम्	१६७	निषेधविचारनिष्कर्षः	२०७
वाक्यभेदभयात्तामस्वम्	१७०	अर्थवादविचारः	२१०
तत्प्रत्ययशास्त्रात्तामस्वम्	१७२		